

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2004

Částka 41 – čís. 127

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 27/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výtahy. Účinnost od 1. 5. 2004.

Částka 41 – čís. 128

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 190/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na stavební výrobky označované CE, ve znění nařízení vlády č. 251/2003 Sb. Účinnost od 1. 5. 2004.

Částka 43 – čís. 135

Vyhláška, kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch. Účinnost od 1. 4. 2004.

Částka 45 – čís. 137

Vyhláška o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných. Účinnost od 1. 4. a 1. 5. 2004.

Částka 48 – čís. 146

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích. Účinnost od 5. 4. 2004 s odchylkou.

Částka 51 – čís. 150

Úplné znění zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, jak vyplývá z pozdějších změn.

Částka 62 – čís. 188

Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 23. 4. a 1. 5. 2004 Sb.

Částka 71 – čís. 210

Vyhláška o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu. Ruší dosud platnou vyhlášku č. 451/2002 Sb. Účinnost od 1. 5. 2004.

Částka 72 – čís. 216

Zákon, kterým se mění zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 28. 4. 2004.

Částka 72 – čís. 218

Zákon, kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 28. 4. 2004.

Částka 79 – čís. 239

Vyhláška, kterou se stanoví podrobný obsah a rozsah zadávací dokumentace stavby. Účinnost od 1. 5. 2004.

Částka 79 – čís. 240

Vyhláška o informačním systému o zadávání veřejných zakázek a metodách hodnocení nabídek podle jejich ekonomické výhodnosti. Účinnost od 1. 5. 2004.

Částka 92 – čís. 286

Vyhláška, kterou se stanoví poštovní podmínky základních služeb a základní požadavky kvality při jejich zajišťování držitelem poštovní licence (vyhláška o základních službách držitele poštovní licence). Účinnost od 7. 5. 2004.

Částka 92 – čís. 287

Sdělení MMR, kterým se vyhláší seznam diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci architekta udělovaných na území Evropské unie a institucí a orgánů, které je vydávají.

Částka 97 – čís. 300

Nález Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2004 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení § 106 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Účinnost od 14. 5. 2004.

Částka 98 – čís. 301

Úplné znění zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, jak vyplývá z pozdějších změn.

Částka 98 – čís. 302

Úplné znění zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), jak vyplývá z pozdějších změn.

VĚSTNÍK VLÁDY

Částka 2/2004

Seznam platných právních předpisů a směrnic týkajících se činnosti orgánů krajů a orgánů obcí, aktualizovaný k 31. 12. 2003. (Obsahuje předpisy v působnosti ministerstev: dopravy, financí, kultury, průmyslu a obchodu, školství, mládeže a tělovýchovy, zdravotnictví, zemědělství, životního prostředí a dále ČBÚ a ČÚZaK).

VĚSTNÍK MMR

Číslo 1/2004

Organizační struktura Ministerstva pro místní rozvoj.

VĚSTNÍK MŽP

Částka 4/2004

Sdělení sekretariátu rozkladové komise o výkladech právních předpisů, přijatých výkladovou komisí ministra životního prostředí: č. 4/2004: Souhlas podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Podáním žádosti o vydání závazného stanoviska podle ustanovení § 4 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. se zahajuje správní řízení, a to i v případě, že tato žádost má formu dotazu, jehož výsledkem může být buď vydání rozhodnutí o souhlasném nebo nesouhlasném stanovisku nebo rozhodnutí, že závazné stanovisko není zapotřebí.

Současně se zrušuje část výkladu k § 12 cit. zákona, publikovaného ve Věstníku MŽP pod č. 15/2001, a to tak, že se vypouští věta druhá bodu II. výkladu a celý bod II. odůvodnění. Upravený bod II. výkladu č. 15/2001b tedy zní:

„II. Souhlas podle ustanovení § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny se vydává formou správního rozhodnutí ve správním řízení na základě příslušné žádosti o jeho vydání.“

SBÍRKA ROZHODNUTÍ

Nejvyššího správního soudu

Z obsahu čísla 3/2004

– č. 136 (z rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5.9.2003, čj. 52 Ca 25/2003-107). Stavební řízení: údržba stavby; občanskoprávní námitky. Týká se §§ 86, 97 a 137 stavebního zákona. Z rozhodnutí vyplývá:

Účastníky řízení, v němž stavební úřad podle ustanovení § 86 zákona č. 50/1976 Sb. (stavební zákon) nařizuje provedení údržby balkonu u jednoho z několika bytů, jsou vlastníci všech bytů v domě jako spoluvlastníci společných částí domu, neboť rozhodnutím vydaným v tomto řízení mohou být dotčena jejich práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti vyplývající ze spoluvlastnického vztahu (§ 97 odst. 1 téhož zákona). Balkon, i když je přístupný pouze z jednoho bytu, je součástí vnějšího pláště domu, jelikož je konstrukčně spojen s obvodovou zdí domu. Účastníkem řízení není toliko vlastník bytu, který balkon užívá.

– č. 141 (z rozsudku Krajského soudu v Ústí n. Labem ze dne 29. 5. 2003, čj. 15 Ca 150/2002–39). Stavební povolení: změna vlastnicka stavby. Správní řízení: předběžná otázka. Týká se § 70 stavebního zákona a § 40 odst. 1 správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

- I. Při změně vlastníka stavby není třeba měnit existující stavební povolení nebo vydávat povolení nové se jménem nového vlastníka - stavebníka (§ 70 zákona č. 50/1976 Sb., stavebního zákona).**
- II. Pokud správní orgán ve správním řízení nerespektuje pravomocné usnesení soudu o schválení smíru řádně předložené účastníkem řízení, porušuje ustanovení § 40 odst. 1 správního řádu.**

– č. 155 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9.10.2003, čj. 7 A 50/2002-36). Správní řízení: obnova řízení. Týká se § 62 odst. 1 a § 64 odst. 3 správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

- I. Rozhodnutím o nařízení obnovy řízení (*judicium rescindens*) nelze zrušit pravomocné rozhodnutí. Rozhodnutí vydané v řízení, jehož obnova byla povolena nebo nařízena, se podle § 64 odst. 3 spr. ř. ruší teprve vydáním nového rozhodnutí ve druhém stadiu obnovy řízení, tedy v řízení obnoveném (*judicium rescissorium*).**

II. Zruší-li správní soud rozhodnutí, jímž správní orgán opětovně rozhodl o tomtéž odvolání, věc se procesně vrací do stavu, který vznikl vydáním prvního rozhodnutí správního orgánu o odvolání; důvod obnovy řízení tím není dán (§ 62 odst. 1 spr. ř.).

Z obsahu čísla 4/2004

– č. 164 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2004, čj. 5 A 153/2000-81). Stavební zákon: k místní působnosti provádějících předpisů. Týká se § 143 odst. 1 a 3 stavebního zákona. Z rozsudku vyplývá (redakčně aktualizováno):

Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, vydaná na základě zmocnění obsaženého v § 143 odst. 1 písm. k) stavebního zákona, a vyhláška č. 26/1999 Sb. hlavního města Prahy, ve znění pozdějších nařízení hl. m. Prahy, vydaná na základě zmocňujícího ustanovení § 143 odst. 3 téhož zákona, jsou právní předpisy stejné právní síly, toliko s odlišnou místní působností: působnost vyhlášky MMR se vztahuje na celé území České republiky s výjimkou hl. m. Prahy a působnost vyhlášky hl. m. Prahy dopadá naopak pouze na tuto obec.

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 5/2004

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2003, zn. 22 Cdo 1308/2003: Vlastnictví kanalizační a vodovodní přípojky. Přípojka jako neoprávněná stavba. Týká se ustanovení § 120, § 135c obč. zákoníku, § 3 zákona č. 274/2001 Sb. Z rozsudku vyplývá:

- 1. Kanalizační a vodovodní přípojky nejsou nadále součástí pozemku, ve kterém jsou umístěny. Vlastníkem kanalizační nebo vodovodní přípojky, zřízené před 1. 1. 2002, je vlastník**

pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci, neprokáže-li se opak; vlastníkem přípojek zřízených po tomto datu je osoba, která na své náklady přípojku pořídila.

2. Kanalizační i vodovodní přípojku neoprávněně zřízenou na cizím pozemku lze projednat jako neoprávněnou stavbu.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 3/2004

Mgr. Stanislav Malý: Ústní příkaz k odstranění stavby a neodkladné zabezpečovací práce.

Autor, vedle seznámení s platnou úpravou, charakterizuje oba právní instituty s jejich vzájemnými souvislostmi a komentuje postupy při jejich uplatňování.

Číslo 4/2004

Mgr. Libuše Podolová: Zadávání veřejných zakázek.

Seznámení s novou právní úpravou založenou s účinností od 1. 5. 2004 zákonem č. 40/2004 Sb.

Mgr. Milan Filípek: Výkon rozhodnutí podle správního řádu.

Autor analyzuje aplikaci platné právní úpravy obsažené v ustanovení § 71 odst. 3 správního řádu.

JUDr. Kateřina Frumarová: Nezákonná nečinnost veřejné správy. Článek obsahuje charakteristiku a výčet institutů ochrany před nečinností, dále podrobný rozbor problematiky náhrady škody a odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb.

Mgr. Stanislav Malý: Vyklizení stavby.

Autor se v článku zabývá problematikou vyklizení stavby a vzájemným vztahem mezi tímto institutem a instituty neodkladných zabezpečovacích prací a ústního příkazu k odstranění stavby podle § 94 odst. 2, resp. § 91 stavebního zákona.

Číslo 5/2004

JUDr. Kateřina Frumarová: Vyřizování stížností ve veřejné správě. V článku se autorka zaměřuje především na stížnosti jako prostředek obrany proti činnosti i nečinnosti orgánů veřejné správy. Věnuje se právnímu zakotvení stížností, definování stížností, subjektům oprávněným stížnost podat, formě a obsahu stížností a procesu vyřizování stížností. Připojuje úvahy nad základními nedostatky právní úpravy stížností ve veřejné správě a nad možnostmi alespoň dílčím způsobem upravit danou problematiku v návrhu nového správního řádu.

MODERNÍ OBEC

Číslo 4/2004

Karel Žitěk: Evropská unie dbá na bezpečnost výtahů.

Aktuální seznámení s problematikou údržby, popř. nutných úprav výtahů podle požadavků právních předpisů, českých technických norem a evropské normy EN 81-80, která uvádí 74 provozních rizik výtahů.

JUDr. Jaroslav Veselý: Nová pravidla pro zadávání veřejných zakázek. 1/

Seznámení s novou právní úpravou podle zákona č. 40/2004 Sb., účinnou od 1. 5. 2004.

JUDr. S. Malý: „Stavební činnost pod lupou právních předpisů“. 16/ Pokračování seriálu; je charakterizován rozdíl mezi stavebním řízením a procesem ohlašování stavební činnosti, dále stavební povolení a stavebník.

Číslo 5/2004

JUDr. Jaroslav Veselý: Nová pravidla pro zadávání veřejných zakázek. 2/

Seznámení s novou právní úpravou podle zákona č. 40/2004 Sb., účinnou od 1. 5. 2004 – pokračování z čísla 4/2004.

[red. poznámka: Prováděcí vyhláška, kterou se stanoví podrobný rozsah a obsah zadávací dokumentace stavby, byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 239/2004 Sb., účinná je od 1. 5. 2004]

JUDr. S. Malý: „Stavební činnost pod lupou právních předpisů“. 17/ Článek obsahuje dokončení charakteristiky stavebníka z minulého čísla a nově charakteristiky stavebního řízení a jeho účastníků.

Číslo 6/2004

JUDr. Jaroslav Veselý: Nová pravidla pro zadávání veřejných zakázek. 3/

Seznámení s novou právní úpravou podle zákona č. 40/2004 Sb., účinnou od 1. 5. 2004 – navazuje na články v číslech 4 a 5/2004.

JUDr. S. Malý: „Stavební činnost pod lupou právních předpisů“. 18/ Autor se věnuje průběhu stavebního řízení a otázkám, které jsou v něm posuzovány.

Bulletin STAVEBNÍ PRÁVO

Číslo 1/2004

Z obsahu:

- J. Víchová: Technická normalizace ve výstavbě při vstupu do Evropské unie.
- J. Staša: Specializovaná výuka stavebního práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.
- V. Vondrášek: Pohled investora na postavení občanských sdružení ve správních řízeních.
- B. Vlk: Mezinárodní konference o úloze stavebních předpisů s ohledem na společenské potřeby, mezinárodní strategii a lokální požadavky.
- Ze stanovisek MMR na pomoc stavební praxi.

STAVITEL

Číslo 3/2004

Stavební zákon v teorii a praxi – čtenářská poradna.

Stanovisko soudce JUDr. P. Kumprechta k právnímu stavu stavby z roku 1883 od které, ani od jejich pozdějších stavebních změn, nejsou zachovány žádné doklady.

Číslo 4/2004

Stavební zákon v teorii a praxi – čtenářská poradna.

Stanovisko soudce JUDr. P. Kumprechta k:

- návrhu nástavby a zřízení podkroví v domě, který je v ochranném pásmu městské památkové rezervace a orgán státní památkové péče ve svém rozhodnutí stanovil některé podmínky s nimiž stavebník nesouhlasí,
- problematice využívání pozemku jako skladu a překladiště uhlí,

písku a jiných komodit, když je v územním plánu města pozemek vyznačen jako plocha pro dopravu - železnici.

Číslo 5/2004

Stavební zákon v teorii a praxi.

Stanovisko soudce JUDr. P. Kumprechta k:

- otázce potřeby rozhodnutí stavebního úřadu o změně v užívání RD pro občasně poskytování ubytovacích služeb,
- možnosti bránit se proti nečinnosti stavebního úřadu, který za více než 5 měsíců nerozhodl o podané žádosti o stavební povolení.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 15/2004

Petr Skála: Některé údaje z katastru nemovitostí na internetu zdarma.

Informace o nové podobě a obsahu webových stránek Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, na nichž lze získat informace o pozemcích.

Číslo 17/2004

JUDr. J. Vedral, Ph.D.: Jak je to se složitostí správního řádu?

Názory na koncepci, rozsah a obsah návrhu nového správního řádu, který schválila Poslanecká sněmovna.

Číslo 21/2004

Doc. RNDr. E. Jelínková, CSc., odbor přípravy pracovníků ve veřejné správě MV ČR: Uznávání rovnocennosti vzdělání úředníků podle § 33 a § 34 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků.

Autorka formou dotazů a odpovědí poskytuje praktické informace o nadešpané problematice, které jsou plně využitelné i pro pracovníky stavebních úřadů s vysokoškolským vzděláním.

INFORMACE A STANOVISKA

K potřebě vydávat rozhodnutí o využití území ke změně druhu pozemku v KN.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 6.6.2003, čj. K-155/03)

K otázkám

- a) jaký je vztah rozhodnutí o využití území ke změně druhu pozemku v KN,
  - b) jaký vliv na změnu druhu pozemku v KN má rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků
- bylo uvedeno:

Ad a) Je nutno vycházet z § 5 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, ve kterém jsou uvedeny příklady, kdy je nutné vydat rozhodnutí o využití území. Z výčtu příkladů je zřejmé, že nejsou stavebním zákonem pokryty všechny případy, kdy dochází ke změně druhu pozemku podle katastrálního zákona a jeho prováděcího předpisu.

Pokud by se jednalo o přeměnu nezemědělské půdy na půdu zemědělskou, může být podle § 2 odst. 1 zákona č. 334/1992 Sb.

provedena na základě „rozhodnutí vydaného v řízení o využití území“ (§ 32 odst. 1 písm. b/ stavebního zákona), avšak např. změnu louky nebo pastviny na ornou půdu lze podle citovaného zákona uskutečnit na základě souhlasu orgánu ochrany zemědělského půdního fondu.

Lze tedy usoudit, že katastrální úřady mohou provádět změny druhu pozemků i bez rozhodnutí o využití území, pokud nejde o případy vyjmenované v § 5 vyhlášky č. 132/1998 Sb. nebo o změnu nezemědělské půdy na půdu zemědělskou.

Speciální právní úpravou je pak ustanovení § 12 odst. 3 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, podle něhož „Pro změny druhů pozemků, výstavbou polních a lesních cest, ochranu a zúrodnování půdního fondu a další společná zařízení zahrnutá do schváleného návrhu pozemkových úprav se upouští od vydání územního rozhodnutí o umístění stavby a od rozhodnutí o využití území.“

Mimo tyto případy zakládá změnu druhu pozemku i rozhodnutí o umístění stavby, popř. též rozhodnutí o chráněném území nebo ochranném pásmu. Vzhledem k obecné zásadě hospodárnosti správních řízení a k ustanovení § 38a stavebního zákona se v uvedených případech nevydává zvláštní rozhodnutí o využití území, ale o způsobu využití je rozhodnuto vydaným rozhodnutím o umístění stavby, popř. rozhodnutím o chráněném území nebo o ochranném pásmu.

Pokud tedy bylo v minulosti rozhodnuto o umístění stavby komunikace, vodojemu či jiné stavby, pak stavební úřad již samostatně nerozhoduje o novém (změněném) využití území; způsob využití pozemku je dán rozhodnutím o umístění stavby.

Ad b) Smyslem rozhodnutí o dělení či scelování pozemků je zabránit živelnému dělení či scelování pozemků bez zřetele na záměry územního plánování v daném území, na možnost využití nově vzniklých pozemků v souladu s těmito záměry a na jejich přístupnost; v případech územně-technicky jednoduchých a bezkonfliktních parcelací může stavební úřad vyjádřit svůj souhlas neformálně pouze stanoviskem. Rozhodnutím nebo souhlasem s dělením či scelením pozemku nedochází ke změně druhu pozemku uvedeného v katastru nemovitostí. Ke změně účelu využití pozemku může dojít teprve následně buď vydáním rozhodnutí o umístění stavby nebo v případech uvedených v § 5 vyhlášky č. 132/1998 Sb. rozhodnutím o využití území.

Závěr: Lze konstatovat, že i v § 6 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, je podkladem pro změnu údajů v katastru ohlášení vlastníka, jehož přílohou je rozhodnutí nebo souhlas státního orgánu, je-li podle zvláštního předpisu vyžadován, nebo rozhodnutí či souhlas státního orgánu, kterým je podle zvláštního předpisu změna založena. Je tedy nutné každý případ posuzovat samostatně podle účelu, ke kterému změna směřuje.

Ohlášení vlastníka o změně druhu pozemku se dokládá nejen rozhodnutím podle stavebního zákona, ale i podle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, zákona o vodách, lesního zákona, zákona o památkové péči atd. Z uvedeného vyplývá, že ne na všechny změny druhu pozemků je potřeba rozhodnutí o využití území; takové rozhodnutí je vyžadováno pouze v případech uvedených v § 5 vyhlášky č. 132/1998 Sb. a podle § 2 odst. 1 zákona č. 334/1992 Sb, obojí s přihlédnutím k „úlevovému“ ustanovení § 12 odst. 3 zák. č. 139/2002 Sb., účinného od 1. 1. 2003.

„Jiné právo k pozemku nebo stavbě“ u energetických staveb.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 29. 4. 2004, čj. K-98/04)

Ministerstvo pro místní rozvoj k této problematice zaujalo podrobné stanovisko, které bylo publikováno ve Stavebně správní praxi 2/1999, a které zůstává platné. Další stanovisko o „jiném právu“ k sousednímu pozemku pro vedení vodovodní a kanalizační přípojky bylo publikováno ve SSP č. 5/2001. Stavební zákon ani jeho prováděcí vyhláška neurčují, jakým způsobem (dokladem) stavebník prokazuje vlastnické nebo jiné právo k pozemku či stavbě. Doklad, který stavebník předloží, stavební úřad v každém jednotlivém případě hodnotí v souladu s § 34 odst. 5 správního řádu jako důkaz podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.

Podle § 29 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), od účinnosti tohoto zákona se operát evidence nemovitostí považuje za katastrální operát. Podle § 22 odst. 2 tohoto zákona výpisy, opisy nebo kopie z katastrálního operátu, jakož i identifikace parcel vyhotovená katastrálním úřadem ve formě stanovené prováděcím právním předpisem jsou veřejnými listinami prokazujícími stav evidovaný v katastru nemovitostí k okamžiku jejich vyhotovení. Stavební úřad je povinen zjistit úplně a spolehlivě skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady. Pokud požaduje výpis z katastru nemovitostí protože za spolehlivý podklad nepovažuje výpis z evidence nemovitostí, musí v konkrétním případě zdůvodnit o jaký zákon a jaké jeho konkrétní ustanovení se tento požadavek opírá.

Pokud se ale jedná o podnikání v energetických odvětvích, resp. o přenos elektřiny, přepravu plynu, distribuci elektřiny a plynu, uskladňování plynu, výrobu a rozvod tepelné energie, uskutečňují se podle § 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve veřejném zájmu. Tomu odpovídají také ustanovení §§ 24, 25, 58, 59, 60, 76 energetického zákona, která dávají provozovateli přenosové soustavy a provozovateli distribuční soustavy elektrické energie, provozovateli přepravní soustavy a distribuční soustavy plynu, provozovateli podzemního zásobníku plynu a držitelé licence na rozvod tepelné energie, právo ve veřejném zájmu zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech stavby v rozsahu podle podmínek stanovených územním rozhodnutím a stavebním povolením.

Jde o jiné právo k pozemku ve smyslu ustanovení § 38, § 58 odst. 2 a § 139 písm. f) stavebního zákona založené zvláštním právním předpisem. Proto pro územní řízení nemusí být dokládán souhlas vlastníků podle § 38 stavebního zákona nebo ve stavebním řízení vyžadováno předložení dokladů prokazujících toto jiné právo podle § 58 odst. 2 stavebního zákona. Územní rozhodnutí a stavební povolení jsou tzv. veřejnoprávními tituly k umístění a provedení stavby, která je ze zákona zřizována a bude též provozována ve veřejném zájmu.

To však nezabývá osoby, jimž zákon toto oprávnění přiznává, povinnosti jednat před realizací stavby s vlastníkem a získat také tzv. soukromoprávní titul ke stavebnímu pozemku, kterým je smlouva o věcném břemeni. Nedojde-li k dohodě, lze zřídit právo odpovídající věcnému břemeni vyvlastněním, ale pouze před

vlastním započítím stavby, protože vyvlastnění práva k pozemku pro stavby již uskutečněné stavební zákon neumožňuje.

Jestliže investor stavby započne se stavbou, přestože nemá uzavřenou smlouvu o zřízení věcného břemene, jde o neoprávněnou stavbu na cizím pozemku. Na řešení těchto případů pamatuje ustanovení § 135c odst. 3 občanského zákoníku, kdy k podání návrhu na uspořádání poměrů mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby, je věcně legitimován i vlastník neoprávněné stavby (v tom vycházíme z rozsudku Nejvyššího soudu čj. 22 Cdo 1090/2000 z 20. 3. 2002). Cíle vyvlastnění lze tedy dosáhnout jinak a nelze proto přistoupit k vyvlastňovacímu řízení.

Informace odboru stavebního řádu MMR ze dne 5. dubna 2004 pro stavební úřady.

(zpracováno na podkladě sdělení Českého úřadu bezpečnosti práce)

V roce 2003 bylo inspektorátům bezpečnosti práce hlášeno celkem 43 smrtelných pracovních úrazů a 175 závažných pracovních úrazů, ke kterým došlo ve stavebnictví.

V souvislosti se zemními pracemi došlo v roce 2003 k 8 smrtelným pracovním úrazům a ke 4 závažným pracovním úrazům. Ve srovnání s rokem 2002, kdy nebyl zaznamenán ani jeden smrtelný úraz a jen 4 těžké pracovní úrazy, došlo k vysokému nárůstu smrtelné úrazovosti.

Právním předpisem, který upravuje bezpečnost práce a technických zařízení při stavebních pracích, je vyhláška ČÚBP a ČBÚ č. 324/1990 Sb., kde jsou podrobně upraveny povinnosti dodavatelů zemních prací (zajištění výkopových prací, zajištění stability stěn výkopů apod). Konkrétní povinnosti dané vyhláškou, a to § 17 – § 22, a navazující normou ČSN 73 3050 – Zemní práce, nejsou v mnoha případech dodavateli dodržovány. Při kontrolách provádění zemních prací a při vyšetřování příčin smrtelných úrazů jsou zjišťovány nedostatky zejména v nezajištění stěn výkopů proti sesutí a v nezajištění bezpečných sestupů nebo výstupů pro pracovníky, kteří pracují ve výkopu. Dále jsou výkopy nedostatečně ohrazeny a často nejsou provedeny přechody přes výkopy, čímž dochází k ohrožení jak zaměstnanců, tak i veřejnosti.

Dozor nad bezpečností práce a technických zařízení vykonávají podle zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů, inspektoráty bezpečnosti práce. Dozor musí být zahájen v souladu se zákonem. Provádění kontrol státního odborného dozoru musí být v souladu zejména s příslušnými ustanoveními zákona č. 174/1968 Sb. a č. 552/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Povinností inspektorátu je oznámit kontrolované osobě zahájení dozoru, což znamená písemně vyzoomět organizaci vybranou k doзору. Počet zjištěných nedostatků však často neodpovídá realitě, protože je do značné míry ovlivněn předchozím ohlášením dozoru, což umožňuje kontrolovanému subjektu se na kontrolu připravit a pracoviště zajistit. Z důvodu vyzoomění organizace před zahájením dozoru není možno reagovat na závadný stav okamžitě, ale s určitou prodlevou. Závadný stav tak znamená potenciálně nebezpečný pro zaměstnance i pro veřejnost.

Inspektoráty bezpečnosti práce se podle § 4 písm. b) zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyjadřují k projektové dokumentaci staveb vybraných na základě zásad stanovených Českým úřadem bezpečnosti práce. Zásady výběru projektových dokumentací staveb k doзору jsou dány Příkazem předsedkyně ČÚBP č. 2/2000. V zásadách k výběru dokumentací sta-

veb nejsou zahrnuty např. liniové stavby s velkým podílem zemních prací, jejímiž zadavateli – investory jsou často obce (plynofikace obcí, výstavba vodovodu, kanalizace).

Podle zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon), stanoví stavební úřad ve stavebním povolení závazné podmínky pro provedení stavby. Jimi se podle § 66 stavebního zákona a podle vyhlášky č. 132/1998 Sb. mj. zabezpečí zejména ochrana veřejných zájmů při výstavbě (především zdraví), dodržení OTP na výstavbu, popř. jiných předpisů a technických norem, a dodržení požadavků stanovených dotčenými orgány státní správy. Zmíněným „jiným předpisem“ je např. vyhláška č. 324/1990 Sb. (§ 17 - 22). Podmínkami stavebního povolení lze stavebníkovi též uložit oznámení určitého stadia stavby za účelem státního stavebního dohledu. Stavební úřad by např. podmínkou stavebního povolení mohl uložit investorovi, aby oznámil příslušnému IBP zahájení zemních prací většího rozsahu, a to i v případě, že se IBP k projektové dokumentaci stavby nevyjadřoval (§ 20 odst. 2 písm. b/ vyhlášky č. 132/1998 Sb.). Pro snížení úrazovosti při zemních pracích je - vedle důsledného dodržování uvedeného postupu stavebními úřady - žádoucí, aby u sta-

veb, jejichž součástí jsou rozsáhlejší zemní práce, obecně docházelo k těsnější součinnosti stavebních úřadů a inspektorátů bezpečnosti práce.

Ke zlepšení situace v oblasti bezpečnosti práce přijmou inspektoráty bezpečnosti práce zejména tato opatření:

- a) při posuzování projektové dokumentace stavby si ve svém stanovisku vyhradí, aby tam, kde je z dokumentace patrné, že budou prováděny výkopové práce většího rozsahu, investor poskytl IBP informaci o zahájení stavby,
- b) na stavbách budou provádět namátkové kontroly k zajištění bezpečnosti při výkopových pracích a práci ve výkopech, společně s poskytnutím poradenství zaměstnavatelům a pracovníkům, jak vyhovět příslušným předpisům,
- c) závady a nedostatky zjištěné na stavbách budou zapisovat do stavebních deníků; o zjištěných závažných závadách při provádění stavby nebo na staveništi budou informovat místně příslušné stavební úřady.

Kontaktní adresy pracovišť IBP jsou uvedeny dále.

Sídla inspektorátů bezpečnosti práce

(stav k 1. 1. 2004)

<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro hl. m. Prahu se sídlem v Praze vedoucí inspektor BP:</p>	<p>Kladenská 103/105 160 00 Praha 6</p> <p>Ing. Vilém Čada</p>	<p>tel.: 235 364 006 fax: 235 362 007 e-mail: praha@ibp3.cz tel.: 235 360 002</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Středočeský kraj se sídlem v Praze vedoucí inspektor BP:</p>	<p>Průhonická 55 106 00 Praha 10</p> <p>Ing. Jan Šobora</p>	<p>tel.: 272 767 643 fax: 272 769 137 e-mail: stredni.cechy@ibp4.cz tel.: 272 766 623</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích vedoucí inspektor BP:</p> <p>kancelář v Jihlavě</p>	<p>Vodní 21 370 06 České Budějovice</p> <p>Ing. Pavel Vaniš</p> <p>Tolstého 15, Jihlava</p>	<p>tel.: 387 424 271 fax: 387 428 764 e-mail: budejovice@ibp5.cz tel.: 387 428 764</p> <p>tel.: 567 302 107</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni vedoucí inspektor BP:</p> <p>kancelář v Sokolově</p>	<p>Schwarzova 27 301 00 Plzeň</p> <p>Ing. Miroslav Duchek</p> <p>Jednoty 654, Sokolov</p>	<p>tel.: 377 423 066 fax: 377 372 926 e-mail: plzen@ibp6.cz tel.: 377 422 744</p> <p>tel.: 352 615 260 352 615 261</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem vedoucí inspektor BP:</p> <p>kancelář v Liberci</p>	<p>SNP 2720/21 pošt. příhr. 9 400 11 Ústí nad Labem</p> <p>Ing. Jaromír Jaroš</p> <p>Nám. Eduarda Beneše č. 26, Liberec</p>	<p>tel.: 472 774 165 fax: 472 772 589 e-mail: usti@ibp7.cz tel.: 472 772 589</p> <p>tel.: 485 244 111 485 244 423</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové pověřený řízením IBP:</p>	<p>Říční 1195 pošt. příhr. 53, pošta 2 501 01 Hradec Králové</p> <p>Ing. Miloslav Kočí</p>	<p>tel.: 495 219 012 fax: 495 219 070 e-mail: hradeck@ibp8.cz</p> <p>tel.: 495 217 318</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně pověřený řízením IBP:</p> <p>kancelář ve Zlíně</p>	<p>Milady Horákové 3 pošt. příhr. 260 658 60 Brno</p> <p>Ing. Miloslav Křešťák</p> <p>Čiperova 5182, Zlín</p>	<p>tel.: 545 321 285 fax: 545 211 303 e-mail: brno@ibp9.cz tel.: 545 210 384</p> <p>tel.: 577 577 111 577 577 412</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj se sídlem v Ostravě vedoucí inspektor BP:</p> <p>kancelář v Olomouci</p>	<p>Živičná 2 702 69 Ostrava</p> <p>Ing. Ladislav Baron</p> <p>Vejdovského 4, Olomouc</p>	<p>tel.: 596 134 511 fax: 596 110 164 e-mail: ostrava@ibp10.cz tel.: 596 110 169</p> <p>tel.: 585 548 542</p>

Postup orgánů ochrany veřejného zdraví a stavebních úřadů při posuzování zvukové izolace staveb a ochrany před hlukem v řízeních podle stavebního zákona.

(společné stanovisko Ministerstva zdravotnictví – hlavního hygienika ČR a odboru stavebního řádu MMR čj. K-173/04)

Krajská hygienická stanice, jako dotčený orgán státní správy (správní úřad) ve smyslu § 77 odst. 2 a § 78 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. kontroluje při posuzování projektové dokumentace stavby splnění požadavku obsaženého v § 25 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu. Jako důkaz toho, že stavba zajišťuje ochranu před hlukem může orgán ochrany veřejného zdraví přijmout i doklad o hodnocení zvukové izolace stavby ve smyslu ČSN 73 0532. Stejně tak je možné, aby byl tomuto orgánu předložen jiný důkaz, dokládající, že požadavky, resp. hygienické limity stanovené nařízením vlády č. 502/2002 Sb., budou při užívání stavby (její části) dodrženy.

Stavební úřad posuzuje projektovou dokumentaci stavby zejména z hledisek uvedených v § 62 odst. 1 písm. a) až d) a odst. 2 stavebního zákona. Mimo jiné zkoumá, zda dokumentace stavby odpovídá obecným technickým požadavkům na výstavbu. Povinnost postupovat podle obecných technických požadavků na výstavbu při navrhování, umísťování, projektování, povolování, realizaci, kolaudaci a užívání staveb ukládá fyzickým i právnickým osobám a správním orgánům ustanovení § 138a odst. 1 stavebního zákona. Obecné technické požadavky na výstavbu jsou upraveny ve vyhlášce č. 137/1998 Sb., pro území hlavního města Prahy ve vyhlášce č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 15 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 137/1998 Sb., stavba musí být navržena a provedena tak, aby byla při respektování hospodárnosti vhodná pro zamýšlené využití a aby současně splnila požadavek na ochranu proti hluku. Podle § 31 odst. 4 vyhlášky č. 137/1998 Sb. stěna nebo příčka je vyhovující z hlediska zvukové izolace, jestliže splňuje požadavky stavební akustiky na vzduchovou neprůzvučnost mezi místnostmi v budovách danou normovými hodnotami. Podle § 32 odst. 3 a § 33 odst. 1 vyhlášky stropy a podlahové konstrukce vyhovují z hlediska zvukové izolace, jestliže splňují požadavky stavební akustiky na vzduchovou a kročejovou neprůzvučnost danou normovými hodnotami. Příslušené normové hodnoty jsou uvedeny v ČSN 73 0532 Akustika – ochrana proti hluku v budovách a související akustické vlastnosti stavebních výrobků. Konkrétně se jedná o požadavky č. 5.1. + tab. č. 1, čl. 5.2, 6.1, 6.2 + tab. č. 2. Podle § 3 písm. p) vyhlášky č. 137/1998 Sb. normovou hodnotou je konkrétní technický požadavek obsažený v příslušné technické normě (ČSN), jehož dodržení považuje konkrétní ustanovení za splnění jím stanovených požadavků. Obdobná ustanovení obsahuje vyhláška č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy v čl. 15 odst. 1 písm. d), čl. 31 odst. 4, čl. 32 odst. 3 a v čl. 3 odst. 1 písm. e).

Předpokladem pro splnění této povinnosti je, že pro stavbu budou navrženy a použity takové výrobky, jejichž vlastnosti z hlediska způsobilosti stavby pro navrhovaný účel zaručí, že stavba bude po dobu předpokládané existence splňovat požadavky na ochranu proti hluku (§ 47 odst. 1 stavebního zákona).

Vzhledem k tomu, že ČSN 73 0532 diferencuje v tabulce č. 1 hlučné (vysílací) místnosti podle provozní doby a míry hlučnosti, resp. přítomnosti elektroakustických zařízení (viz zejména položky

č. 6 – 9 cit. ČSN), je nutné, aby se stavební úřad při posuzování projektové dokumentace stavby zabýval též otázkami, které jsou relevantní z hlediska posouzení souladu s normovými hodnotami zvukové izolace stavebních konstrukcí.

Má-li stavební úřad zjistit, zda posuzovaná stavba může sloužit účelu, který deklaruje stavebník, musí být potřebné údaje již součástí žádosti o povolení stavby a projektové dokumentace. Stavebník je podle § 16 odst. 1 písm. b) a e) vyhlášky č. 132/1998 Sb. povinen uvést v žádosti o povolení stavby účel, ke kterému má sloužit a základní údaje o stavbě, o budoucím provozu a jeho vlivu na zdraví, a o souvisejících opatřeních. Za takové údaje lze považovat též provozní dobu a přítomnost elektroakustických zařízení. Podle § 18 odst. 1 písm. a) této vyhlášky projektová dokumentace stavby obsahuje souhrnnou zprávu s údaji doplňujícími základní údaje o stavbě uvedené v žádosti. Z této zprávy musí být dostatečně zřejmé rovněž technické řešení stavby, jejích konstrukčních částí a použití stavebních materiálů z hlediska dodržení obecných technických požadavků na výstavbu.

Pro posouzení, zda jsou splněny požadavky stavební akustiky na vzduchovou a kročejovou neprůzvučnost danou normovými hodnotami (§ 31 odst. 4, § 32 odst. 3 a § 33 odst. 1 vyhl. č. 137/1998 Sb. v souvislosti s § 47 odst. 1 stavebního zákona), je údaj navrhovatele o provozní době, resp. o hlučnosti provozu zásadní.

Otázky míry hlučnosti z vysílacích místností a jejich provozní dobu neřeší orgán ochrany veřejného zdraví ani stavební úřad nad rámec podaného návrhu. Je ale povinností orgánu ochrany veřejného zdraví při posuzování ochrany před hlukem a povinností stavebního úřadu při posuzování zvukové izolace požadovat od navrhovatele, aby údaje, relevantní pro posouzení těchto otázek, byly součástí projektové dokumentace.

Nejde o libovůli, protože podle § 62 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stavební úřad přezkoumává, zda dokumentace stavby splňuje požadavky, týkající se veřejných zájmů, mezi nimiž se výslovně uvádí ochrana zdraví, a zda odpovídá obecným technickým požadavkům na výstavbu. Neposkytuje-li žádost o stavební povolení, zejména dokumentace, dostatečný podklad pro rozhodnutí, vyzve stavební úřad podle § 60 odst. 1 stavebního zákona stavebníka k jejímu doplnění a řízení přeruší.

Orgán ochrany veřejného zdraví nemůže svoje stanovisko k jím posuzované projektové dokumentaci vázat na budoucí splnění podmínek směřujících k dodržení předpokladů na ochranu před hlukem a stavební úřad nemůže takové podmínky přejímat do stavebního povolení. Zda a jak je zabezpečena ochrana před hlukem při budoucím užívání stavby, musí být patrné již z návrhu stavebníka a z příložených projektové dokumentace.

Vydá-li stavební úřad stavební povolení, je nezbytné, aby v něm zcela přesně, v souladu s návrhem stavebníka, vymezil předmět stavebního povolení, to znamená, aby podle § 19 písm. b) vyhlášky č. 132/1998 Sb. uvedl druh a účel povolované stavby např. „restaurace s provozní dobou do 22.00 hod.“. V povolení podle § 66 stavebního zákona stanoví závazné podmínky pro provedení a užívání stavby.

Pokud stavební úřad zjistí, že uskutečněním nebo užíváním stavby by mohly být ohroženy zájmy chráněné stavebním zákonem, předpisy vydanými k jeho provedení nebo zvláštními předpisy, žádost o povolení stavby zamítne (§ 62 odst. 4 stavebního zákona).

V souladu s ustanovením § 81 odst. 1 stavebního zákona v kolaudačním řízení přezkoumá stavební úřad, zda byla stavba provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení a zda byly dodrženy podmínky stanovené ve stavebním povolení.

V kolaudačním řízení stavební úřad musí zkoumat, zda stavba byla provedena v souladu s podmínkami stavebního povolení, a to i pokud se týká podmínek stanovených z důvodů ochrany proti hluku, které vyplývají z obecných technických požadavků na výstavbu. V kolaudačním rozhodnutí povolí stavební úřad užívání stavby k účelu, ke kterému byla povolena včetně stanovení provozní doby, byla-li předmětem stavebního povolení. Uvedený postup je v souladu s názorem vysloveným v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 2. 2001 čj. Ca 179/2000-16, jenž řešil otázku užívání stavby se zdrojem hluku. V konkrétním případě soud dospěl k závěru, že podmínky pro užívání stavby stanovené v kolaudačním rozhodnutí (popřípadě v rozhodnutí o změně v užívání stavby) musí mít oporu v obecných technických požadavcích na výstavbu a musí vyplývat ze stavebně technického stavu stavby.

Pokud byla v souladu s návrhem stavebníka povolena a provedena např. stavba obsahující restauraci, která zabezpečuje dodržení obecných technických požadavků na výstavbu týkajících se ochrany před hlukem jen když bude restaurace provozována do 22.00 hod., je její provozování po této hodině kvalifikováno jako užívání stavby v rozporu s kolaudačním rozhodnutím.

Podle uvedených zásad je třeba postupovat též v řízeních vedených podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, jde-li o stavby postavené bez příslušného povolení nebo v rozporu s ním, a při rozhodování o návrzích na změnu v užívání stavby podle § 85 stavebního zákona.

Vyskytnou-li se při užívání stavby stížnosti na hluk působený jejím provozem, může jak stavební úřad či orgán státního stavebního dohledu, tak orgán ochrany veřejného zdraví zaměřit kontrolu nejprve na ověření, zda je stavba užívána k účelu určenému v kolaudačním rozhodnutí, popř. ve stavebním povolení, aniž by byla prováděna časově i finančně náročná měření hluku. Pro postup podle části třetí stavebního zákona (sankce) postačí zjištění, že stavba je užívána v rozporu s kolaudačním rozhodnutím. Měření hluku je nutné v situaci, kdy stavba je užívána v souladu s účelem specifikovaným v kolaudačním rozhodnutí, popř. ve stavebním povolení a přitom správní úřad dostává stížnosti na působení hluk.

V praxi nejfrekventovanějším problémem bývá vnesení hudebních produkcí s elektronicky zesilovanou hudbou do prostor stravovacích zařízení, v nichž takový zdroj hlučnosti nebyl navržen a při povolování stavby ani nebyl předpokládán. V takových případech je stavba užívána v rozporu s povoleným účelem, protože zvýšení hlukové zátěže je jevem, který může ohrozit zdraví. Podle § 85 odst. 1 stavebního zákona jsou změny ve způsobu užívání, které by mohly ohrozit zdraví, život nebo životní prostředí přípustné jen na základě rozhodnutí stavebního úřadu o změně v užívání stavby. Zmíněné hudební produkce nelze do prostor vnést bez povolení změny v užívání.

[Red. pozn.: Nařízení vlády č. 502/2002 Sb., zmíněné v prvním odstavci textu, bylo s účinností od 1. 4. 2004 změněno nařízením vlády č. 88/2004 Sb.]

Přílohu Stavebně správní praxe sestavil: Jiří Doležal, MMR